

الله أكبر

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه محدثه (سلام‌الله علیها)

شهرستان بروجرد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

اوصاف و احوال مردم در آخرالزمان قبل از ظهور موعود

استاد راهنما:

سرکار خانم ژیلای اسدی

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین علی گودرزی

پژوهشگر:

معصومه گودرزی

زمستان ۱۳۹۵

تقدیم به:

خواستم تقدیم به امام حاضر و ناظر به عالمیان حضرت ولی عصر ارواحها فداه کنم دیدم، سیاهه من ناچیز است و تحفه‌ای نیست درخور حضرت. به امید اینکه؛ به خاطر اساتید عزیز و بزرگم که منتظران واقعی اویند از من حقیر بپذیرد.

بنابراین امید به اینکه شاید امام نیم‌نگاهی به بنده حقیر و همه‌کسانی که در این راه مرا یاری کرده‌اند بیندازد، سیاهه ناچیز خود را تقدیم به قدوم مبارک حضرت حجت می‌کنم.

و تقدیم به روح بلندمرتبه حضرت حجت‌الاسلام آقای نجفی بروجردی که شرایط تحصیل خواهران را در حوزه علوم دینی ایجاد نمودند. و در آخر تقدیم به ولی‌فقیه و جانشین بر حق امام غایب، حضرت امام خامنه‌ای.

تقدیر:

به درگاه ذات هستی‌بخش، خداوند متعال، شاکرم که مرا در نگارش این تحقیق توفیق و یاری بخشید، شکری که ارائه می‌دهم نه اینکه درخور کبریایی و ذات بی‌همتایش باشد بلکه آنچه از عهده‌ی بنده‌ی حقیر وضعیت برمی‌آید عرضه داشتم.

باید از استاد فرزانه خانم اسدی که مرا در این راه رهنمود شدند و کمال عنایت و نهایت لطف را بر بنده روا داشتند پاس بنهم.

تقدیر و تشکر ویژه‌ام را نثار پدر و مادر بزرگوaram که در طی دوران تحصیلات حوزوی و دانشگاهی‌ام همواره صبوری کرده و از هیچ حمایتی دریغ ننموده‌اند. و همچنین قدردانی می‌کنم از مسئولین و اساتید و کادر، مدرسه علمیه محدثه (علیه السلام) که مرا در این راه یاری رساندند.

چکیده

موضوع این تحقیق اوصاف و احوال مردم در آخرالزمان قبل از ظهور موعود است. که به روش کتابخانه‌ای اطلاعات جمع‌آوری و با روش توصیفی داده‌پردازی شده است. با توجه به سؤال اصل تحقیق که ناظر به عنوان است، اهداف تحقیق عبارت است از: آگاهی از شرایط کلی مذهبی-اخلاقی مردم آخرالزمان و ویژگی‌های خاص مردان، زنان و کودکان و علمای این دوره از تاریخ است. تا علت فتنه‌های این دوره، نجات‌دهندگان و نجات‌یافتگان از این فتنه‌ها مورد بررسی قرار گیرد. شناخت این شرایط می‌تواند زمینه‌ساز سعادت و نجات از فتنه‌ها شود. با توجه به روایات و احادیث تکان‌دهنده‌ای که در مورد آخرالزمان وجود دارد، گناهان و محرمات زیادی در این دوره زمانی قبل از ظهور موعود رشد پیدا می‌کند که عوامل مختلفی باعث ایجاد شرایط مورد نظر می‌گردد. در این دوره خیلی آسان حرام، حلال و حلال، حرام شمرده می‌شود و شرایط اجتماعی، اقتصادی و... اسلام به حدی می‌رسد که گفته می‌شود اسلام غریب است. از خصوصیات مردم و شرایط ایجاد شده در آخرالزمان می‌توان به کم شدن تعداد مردان نسبت به زنان و مشکلات ناشی از آن، حکومت زنان بر مردان، فتنه‌های علما، دانشمندان و فتنه زنان در جامعه اشاره نمود، انسان‌های مؤمن جایگاه خود را ازدست‌داده و آدم‌های هرزه، سخن‌چین، دروغ‌گو و... جایگاه آن‌ها را قبض می‌کنند، تن‌پروری، دنیاپرستی، دنیاطلبی صفت بارز علما و دانشمندان می‌گردد، برادر به برادر خود رحم نمی‌کند، بزرگ‌ترها به کوچک‌ترها شفقت ندارند، خودخواهی، تکبر، فخرفروشی رواج می‌یابد، مردان به زنان شبیه شده و زنان به مردان و بی‌عفتی و بی‌حجابی زنان گسترش یافته و تهاجم و تجاوز زیاد می‌گردد، مساجد جایگاه معنوی خود را ازدست‌داده و قرآن‌ها برای زینت استفاده می‌گردد. ثروت‌اندوزی زیاد می‌گردد و دادن خمس و زکات، اسراف به نظر می‌آید، حکومت‌ها بر مردم ظلم و جور روا می‌دارند و غارت، گرسنگی و بیماری و... به مردم روی آور می‌گردند. علاوه بر این فتنه‌های تهدیدکننده، در آخرالزمان سرگرمی‌ها و تفریحات مخالف دین مبین اسلام رایج می‌شود، از جمله می‌گساری، شطرنج، قمار و... در مجموع بسیاری از انسان‌ها هدف آفرینش را گم کرده و زندگی حیوان صفتی پیدا می‌کنند. در مقابل شرایط یاد شده در آخرالزمان، جامعه خالی از مؤمن نیست و انسان‌های باایمان در این شرایط سخت، شدیداً تحت آزار و اذیت قرار دارند افرادی با یقین که شگفت‌انگیزترین مردم هستند بدون امام و پیامبر خود ایمان آورده و خداپرست و مؤمن باقی می‌مانند و شرایط ظهور آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه شریف) را فراهم می‌کنند.

کلیدواژه: آخرالزمان، مردم، موعود، ظهور، فتنه‌های آخرالزمان، سرگرمی‌های آخرالزمان.

نتیجه‌گیری

در طول تاریخ همیشه خوب و بد باهم درآمیخته و شرایط خاصی را برای یک جامعه ایجاد کرده است، همان‌طور که متذکر شدیم علائمی در آخرالزمان به وجود می‌آید که ذهن هر متفکری را به خود جلب می‌کند و بیشتر علائم از بد شدن شرایط اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... حکایت دارد ولی از اوضاع یادشده نمی‌شود این‌گونه برداشت کرد که همه‌چیز به کل نابود شدنی است زیرا در نگاه اول هنگامی احادیث و روایات آخرالزمانی را مشاهده می‌کنیم و مقایسه‌ای با جامعه‌ی حاضر می‌کنیم می‌بینیم که بعضی علائم ظهور آقای عصر(عجل الله تعالی فرجه شریف) فراهم‌شده و بعضی هنوز ایجاد نشده است و با توجه به جامعه شیعی‌مذهب ما باید گفت که شرایط اجتماعی و فرهنگی و... جامعه ما باید به‌طرف و مسیر و سیر حقیقی پیش برود و همان‌گونه که انتظار می‌رود جامعه شیعی شرایط ظهور آقا را فراهم می‌کنند.

بنابراین با توجه به مطالب یادشده پس باید در صورت پدیدار شدن شرایط و اوضاع بد آن را اصلاح نمود و باب امر به معروف و نهی از منکر را ایجاد و رشد و نمو داد تا شرایط طبق یک جامعه‌ی منتظر ظهور شود و از جامعه‌هایی که دیگر نمی‌شود شرایط مناسب ظهور را ایجاد کرد، دوری گزیده و پیرو کسانی با شناخت معرفت و به‌دوراز فتنه بوده و مردم را به سمت وسوی شرایط و اوضاع مناسب می‌برند، باشیم و پیروی از دستورات حق تعالی و پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و امامان معصوم (علیه السلام) می‌تواند روشنگر مسیر بوده و شرایط رسیدن ابناء بشر به مسیر و هدف آفرینش باشد.

منابع و مأخذ

*قرآن

- ۱- ابن بابویه، محمد بن علی، کتاب گلچین صدوق (گزیده من لا یحضره الفقیه)، مترجم محمدحسین صفا خواه، ج ۲، چاپ اول، انتشارات فیض کاشانی، ۱۳۷۶.
- ۲- کتاب کمال الدین، مترجم محمدباقر کمره‌ای، ج ۱، چاپ اول، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۷.
- ۳- کتاب کمال الدین، مترجم منصور پهلوان، محقق و مصحح علی‌اکبر غفاری، چاپ اول قم، انتشارات دارالحدیث، ۱۳۸۰.
- ۴- کتاب الخصال، مترجم یعقوب جعفری، ج ۱، چاپ اول، قم، انتشارات نسیم کوثر، ۱۳۸۲.
- ۵- کتاب عیون أخبار الرضا (علیه السلام)، مترجم محمدتقی آقا نجفی اصفهانی، ج ۲، چاپ اول، تهران انتشارات علمیه السلامیه، بی تا.
- ۶- کتاب اسرار توحید، مترجم محمدعلی اردکانی، چاپ اول، تهران، انتشارات علمیه السلامیه، بی تا.
- ۷- ابن طاووس، علی بن موسی، کتاب الطرائف، مترجم داوود الهمامی، چاپ دوم، قم، انتشارات نوید اسلام، ۱۳۷۴.
- ۸- کتاب الملاحم و الفتن و یا فتنه‌ها و آشوب‌های آخرالزمان، مترجم محمدجواد نجفی، چاپ اول، تهران انتشارات اسلامی، بی تا.
- ۹- آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، کتاب شرح آقا جمال خوانساری، بر غررالحکم و درر الکلم، محقق در مصحح جلال الدین حسینی ارموی محدث، ج ۳، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۶.
- ۱۰- بروجردی، آقا حسین، کتاب منابع فقه شیعه (ترجمه جامع احادیث الشیعہ)، مترجم محقق و مصحح جمعی از فضلاء، ج ۲۵، چاپ اول، تهران، انتشارات فرهنگ سبز، ۱۳۸۶.

- ۱۱-بستانی، فؤاد افرام، کتاب فرهنگ ابجدی، مترجم رضا مهیار، چاپ دوم، تهران، انتشارات اسلامیه ۱۳۷۵.
- ۱۲-پاینده، ابوالقاسم، کتاب نهج الفصاحه (مجموعه کلمات قصار حضرت رسول(صلی الله علیه و آله))، چاپ چهارم، تهران انتشارات دنیای دانش، ۱۳۸۲.
- ۱۳- ثقفی، ابراهیم بن محمد بن سعید بن هلال، کتاب الغارات، مترجم عبدالمحمد آیتی، چاپ دوم، تهران، انتشارات وزارت ارشاد، ۱۳۷۴.
- ۱۴- جزائری، نعمت الله بن عبدالله، کتاب داستان پیامبران یا قصه های قرآن از آدم تا خاتم، مترجم یوسف عزیزی، چاپ اول، تهران، انتشارات هاد، ۱۳۸۰.
- ۱۵.....، کتاب قصص الأنبياء (قصص قرآن ترجمه قصص الأنبياء، جزائری)، مترجم فاطمه مشایخ، چاپ اول، تهران، انتشارات فرحان، ۱۳۸۱.
- ۱۶- دیلمی، حسن بن محمد، کتاب ارشادالقلوب، مترجم علی سلگی نهاوندی، ج ۱، چاپ اول، قم انتشارات ناصر، ۱۳۷۶.
- ۱۷- شریف الرضی، محمد بن حسین، کتاب ترجمه و شرح نهج البلاغه، مترجم و مصحح و محقق علی نقی، فیض الاسلام اصفهانی، ج ۳، چاپ پنجم، تهران، انتشارات مؤسسه چاپ و نشر تألیفات، ۱۳۷۹.
- ۱۸ شعیری، محمد بن محمد، کتاب کاشف الاستاری (ترجمه جامه الأخبار)، مترجم محقق و مصحح، شرفالدین خویدکی، چاپ اول، تهران، انتشارات کتابفروشی اسلامیه، ۱۳۸۸.
- ۱۹- شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، کتاب جهاد النفس وسائل الشیعه، مترجم علی صحت، چاپ اول، تهران، انتشارات ناس، ۱۳۶۴.
- ۲۰- طبرسی، حسن بن فضل، کتاب مکارم الاخلاق، مترجم ابراهیم میرباقری، جلد ۱، چاپ دوم، تهران، انتشارات فراهانی، ۱۳۶۵.
- ۲۱- طبرسی، علی بن حسن، کتاب مشکاة الانوار، مترجم عزیز الله، عطاردی، ج ۲، چاپ اول، تهران، انتشارات عطارد، ۱۳۷۴.
- ۲۲- طبسی، نجم الدین، کتاب نشانه هایی از دولت موعود، چاپ پنجم، قم، انتشارات بوستان کتاب، ۱۳۹۱.

- ۲۳- علوی زاده، خسرو، کتاب موعود جهانی امید مستضعفان عالم، چاپ اول، تهران، انتشارات کتاب شیراز، ۱۳۸۷.
- ۲۴- علامه حلّی، حسن بن یوسف بن مطهر، کتاب آینه یقین (ترجمه کشف الیقین) مترجم سید مجتبی علوی تراکمه‌ای، چاپ اول، قم انتشارات هجرت، ۱۳۷۴.
- ۲۵- فتال نیشابوری، محمد بن احمد، کتاب روضه الواعظین، مترجم محمود مهدوی دامغانی، چاپ اول، تهران، انتشارات نشر نی، ۱۳۶۶.
- ۲۶- فقیه امامی، سید احمد، کتاب شب‌های انتظار، محقق حامد حسن نواب اصفهانی، ج ۱، چاپ اول، قم، انتشارات، روضه العباس (علیه السلام)، ۱۳۸۸.
- ۲۷- قضاعی، محمد بن سلامه، کتاب شرح فارسی شهاب الأخبار (کلمات قصار پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله) مصحح و محقق جلال‌الدین حسینی أرموی (محدث)، چاپ اول، تهران، انتشارات مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۱.
- ۲۸- کلینی، محمد بن یعقوب، کتاب اصول الکافی، مترجم، سید جواد مصطفوی، ج ۱، چاپ اول، تهران، انتشارات کتاب‌فروشی علمیه اسلامی، ۱۳۶۹.
- ۲۹-.....، کتاب اصول الکافی، مترجم محمدباقر کمره‌ای، ج ۱، چاپ سوم، قم، انتشارات اسوه، ۱۳۷۵.
- ۳۰-.....، کتاب الروضة من الکافی یا گلستان آل محمد، مترجم محمدباقر کمره‌ای، ج ۱، چاپ اول، تهران، انتشارات کتاب‌فروشی اسلامی، ۱۳۸۲.
- ۳۱- مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، کتاب آسمان و جهان (ترجمه کتاب اسماء و العالم بحارالانوار جلد ۵۴)، مترجم محمدباقر کمره‌ای، ج ۶، چاپ اول، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۵۱.
- ۳۲-.....، کتاب آسمان و جهان (ترجمه کتاب السماء و العالم بحارالانوار جلد ۵۴)، مترجم محمدباقر کمره‌ای، ج ۸، چاپ اول، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۵۱.
- ۳۳-.....، کتاب بحارالانوار جلد ۶۸ و ۶۷، مترجم ابوالحسن موسوی همدانی، ج ۲، چاپ اول، تهران، انتشارات کتابخانه مسجد ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه شریف)، ۱۳۶۴.

- ۳۴-..... کتاب الروضة در مبانی اخلاق (ترجمه جلد ۷۴) بحارالانوار، مترجم سید عبدالحسین رضائی، مصحح و محقق حبیب الله بیانی، چاپ دوم، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۴.
- ۳۵-..... کتاب آداب معاشرت (ترجمه جلد ۷۲ و ۷۱ بحارالانوار) ترجمه محمدباقر کمره‌ای، محقق و مصحح محمد بهشتی، چاپ اول، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۴.
- ۳۶-..... کتاب آداب و سنن (ترجمه جلد ۷۳ بحارالانوار) مترجم محمدباقر کمره‌ای، محقق و مصحح محمد بهشتی، چاپ اول ، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۵.
- ۳۷-..... کتاب مهدی موعود (ترجمه ۵۱ بحارالانوار)، مترجم علی دوانی، چاپ ۲۸، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۸.
- ۳۸-..... کتاب ایمان و کفر (ترجمه الایمان و الکفر بحارالانوار جلد ۶۴)، مترجم عزیز الله، عطاردی قوچانی، ج ۲، چاپ اول، تهران، انتشارات عطارد، ۱۳۷۸.
- ۳۹-..... کتاب بحارالانوار، جلد ۲ و ۳ و ۵۰ و ۵۲، لبنان (بیروت)، انتشارات مؤسسه الوفاء، بی تا.
- ۴۰-..... کتاب اخلاق اسلامی (ترجمه جلد ۶۴ بحارالانوار) مترجم محمدباقر کمره‌ای، چاپ اول، تهران، انتشارات مهر، بی تا.
- ۴۱- محمدی، محمدحسین، کتاب آخرالزمان در ادیان ابراهیمی، چاپ دوم، قم، انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عجل الله تعالی فرجه شریف)، ۱۳۹۰.
- ۴۲- محدثی، جواد، کتاب فرهنگ غدیر، چاپ سوم، قم، انتشارات بوستان کتاب، ۱۳۸۹.
- ۴۳- نوری، حسین بن محمدتقی، کتاب مستدرک الوسائل و مستنبط الوسائل، ج ۱۷، چاپ اول، قم، انتشارات مؤسسه آل البيت عليهم السلام، ۱۴۰۸ ق.
- ۴۴- ورام بن ابی فراس، مسعود بن عیسی، کتاب مجموعه ورام، آداب و اخلاق در اسلام، ترجمه تنبیه الخواطر، مترجم محمد رضا عطایی، چاپ اول، مشهد، انتشارات بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۹.
- ۴۵- یوسفی، محمد، کتاب داستان‌های شگفت‌انگیز از سیمای زن در آخرالزمان، چاپ سوم، قم، انتشارات خورشید هدایت، ۱۳۹۰.